

คู่มือหลักเกณฑ์การจัดทำและการกำกับดูแล สถาปัตยกรรมองค์กร

ปีงบประมาณ ๒๕๖๗

คู่มือหลักเกณฑ์การจัดทำและการกำกับดูแลสถาปัตยกรรมองค์กร

จัดทำและเผยแพร่โดย

สำนักเทคโนโลยีดิจิทัล

โทรศัพท์ ๐-๒๕๐๗-๕๑๒๙

องค์การคลังสินค้า

๕๖๓ ถนนนนทบุรี ตำบลบางกระสอ อำเภอเมืองนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐

www.pwc.co.th

รหัสเอกสาร	DT-สทต.๐๗	
เจ้าของเอกสาร	ส่วนงานพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล	
ครั้งที่แก้ไข	-	
วันที่ประกาศใช้	๒๕ เม.ย. ๒๕๖๗	
ผู้จัดทำ	เจ้าหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย	 (นางสาวกชพร ทองมี) นักคอมพิวเตอร์ ๗
ผู้ทบทวน	หัวหน้าส่วนงานพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัล	 (นายเชนศ แอ้มนิยม)
ผู้ตรวจสอบ	ผู้อำนวยการสำนักเทคโนโลยีดิจิทัล	 (นางจันทนา อักษรเจริญสุข)
ผู้อนุมัติ	สายงานกำกับดูแลสำนักเทคโนโลยีดิจิทัล	 (นายเรืองศักดิ์ นามเดช) รักษาการผู้ช่วยผู้อำนวยการ
ผู้ใช้เอกสาร	ผู้บริหาร ผู้ปฏิบัติงาน และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง	

สารบัญ

	หน้า
๑. วัตถุประสงค์ (Objective).....	๑
๒. ขอบเขต (Scope).....	๑
๓. แนวทางปฏิบัติ.....	๑
๓.๑ ด้านการจัดทำ พัฒนา ออกแบบ ปรับปรุงสถาปัตยกรรมองค์กร.....	๑
๓.๒ ด้านการกำกับดูแลบริหารจัดการสถาปัตยกรรมองค์กร.....	๒

๑. วัตถุประสงค์

เพื่อให้การจัดการด้านสถาปัตยกรรมองค์กร มีทิศทางดำเนินงานสอดคล้องกันทั้งองค์กร มีความต่อเนื่อง ปรับเปลี่ยนได้ตามบริบทการดำเนินงานที่สำคัญ (Continuous Improvement) และเป็นกรอบแนวทางการพัฒนาเทคโนโลยีดิจิทัลขององค์กรให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามแนวนโยบายและยุทธศาสตร์ขององค์กรได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

๒. ขอบเขต

ครอบคลุมด้านการจัดทำ พัฒนา ออกแบบ ปรับปรุง และด้านการกำกับดูแลสถาปัตยกรรมองค์กรของ อคส.

๓. แนวทางปฏิบัติ

๓.๑ ด้านการจัดทำ พัฒนา ออกแบบ ปรับปรุงสถาปัตยกรรมองค์กร

๓.๑.๑ จัดทำสถาปัตยกรรมองค์กร (Enterprise Architecture: EA) ให้ครอบคลุมและสอดคล้องภารกิจ ยุทธศาสตร์ นโยบาย และการดำเนินงานขององค์กร

๓.๑.๒ กำหนดกรอบการพัฒนาสถาปัตยกรรมองค์กรที่เหมาะสม และออกแบบสถาปัตยกรรมองค์กร โดยประยุกต์ใช้หลักการจัดทำสถาปัตยกรรมองค์กรของ TOGAF และมีขั้นตอนการพัฒนา ดังนี้

๑) ขั้นต้น (Preliminary) อธิบายถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อให้เกิดการกำกับดูแลการพัฒนาสถาปัตยกรรมองค์กร

๒) วิสัยทัศน์สถาปัตยกรรม (Architecture Vision) อธิบายถึงการเริ่มต้นของการพัฒนาสถาปัตยกรรมซึ่งประกอบไปด้วย การกำหนดขอบเขตของการพัฒนา (Scope) ระบุผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการพัฒนา (Stakeholder) การปรับปรุงหลักการสถาปัตยกรรม การจัดทำวิสัยทัศน์สถาปัตยกรรม (Architecture Vision) ซึ่งเป็นการอธิบายแบบสังเขปของสถาปัตยกรรมองค์กรในอนาคตและบอกถึงประโยชน์ที่จะได้รับจากความสำเร็จของการพัฒนาสถาปัตยกรรม

๓) สถาปัตยกรรมธุรกิจ (Business Architecture) อธิบายถึงการพัฒนาสถาปัตยกรรมด้านธุรกิจ เพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์สถาปัตยกรรมทั้งในส่วนของ Baseline และ Target Architecture

๔) สถาปัตยกรรมระบบสารสนเทศ (Information System Architecture) อธิบายถึงการพัฒนาสถาปัตยกรรมด้านระบบสารสนเทศ ซึ่งประกอบด้วย Data Architecture และ Application Architecture เพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์สถาปัตยกรรมทั้งในส่วนของ Baseline และ Target Architecture

๕) สถาปัตยกรรมด้านเทคโนโลยี (Technology Architecture) อธิบายถึงการพัฒนาสถาปัตยกรรมด้านเทคโนโลยี ซึ่งประกอบด้วย ระบบคอมพิวเตอร์แม่ข่าย ระบบรักษาความมั่นคง

ปลอดภัย ระบบนำร่องข้อมูล เพื่อสนับสนุนวิสัยทัศน์สถาปัตยกรรม ทั้งในส่วนของ Baseline และ Target Architecture

๖) โอกาสและแนวทางการแก้ปัญหา (Opportunities and Solution) เป็นการพิจารณาทางเลือกที่เหมาะสมในการพัฒนาสถาปัตยกรรมด้านต่างๆ ประกอบด้วย Business Architecture Information System Architecture และ Technology Architecture

๗) วางแผนการเปลี่ยนแปลง (Migration Planning) กำหนดรายละเอียดในการพัฒนาสถาปัตยกรรมเพื่อเปลี่ยนจากสถาปัตยกรรมปัจจุบัน (Baseline Architecture) ไปสู่สถาปัตยกรรมเป้าหมาย (Target Architecture)

๘) กำกับดูแลการดำเนินการ (Implementation Governance) เป็นการกำกับดูแลการพัฒนาโครงการหรือกิจกรรมต่างๆ ให้สอดคล้องกับสถาปัตยกรรมที่ได้ออกแบบไว้ โดยมีขั้นตอนดังนี้ ทรัพยากร (Resources) และทักษะ (Skill) ที่จำเป็นต่อการพัฒนาโครงการ ให้แนวทางในการนำเอาวิธีการแก้ไขปัญหาไปใช้ (Guide for applying solution) ทบทวนความสอดคล้องระหว่างสิ่งที่กำลังพัฒนากับสถาปัตยกรรมที่ออกแบบไว้ (Compliance Review)

๙) บริหารการเปลี่ยนแปลงสถาปัตยกรรม (Architecture Change Management) เป็นการบริหารจัดการเมื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงต่อสถาปัตยกรรมองค์กร ทั้งก่อน ระหว่าง และหลังการพัฒนา

๓.๑.๓ เสนอขออนุมัติใช้ EA ที่พัฒนาแล้ว เพื่อให้สามารถใช้เป็นแนวปฏิบัติอย่างเป็นทางการ

๓.๑.๔ ทบทวน/ปรับปรุง EA ให้มีความสอดคล้องกับแผนธุรกิจ/แผนวิสาหกิจ รวมทั้งความทันสมัยและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไป

๓.๒ ด้านการกำกับดูแลบริหารจัดการสถาปัตยกรรมองค์กร

๓.๒.๑ กำหนดโครงสร้างการกำกับดูแลสถาปัตยกรรมองค์กร/หรือคณะทำงานย่อย พร้อมทั้งผู้รับผิดชอบ เพื่อกำหนดทิศทางการดำเนินงานและสนับสนุนการนำ EA เป็นเครื่องมือสำหรับการบูรณาการด้าน ICT ได้อย่างเป็นระบบ และความต่อเนื่อง

๓.๒.๒ สร้างความรู้ความเข้าใจและการมีส่วนร่วมในการดำเนินงานสถาปัตยกรรมองค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ

๓.๒.๓ การจัดทำ แผนงาน หรือโครงการด้านดิจิทัล ควรนำสถาปัตยกรรมองค์กรมาพิจารณา ร่วมด้วย พร้อมทั้งจัดลำดับความสำคัญของโครงการ

๓.๒.๔ ประเมินผลการดำเนินงานโครงการตามเป้าหมายขององค์กร โดยการวิเคราะห์ข้อมูลจากการพัฒนา และการนำระบบเทคโนโลยีดิจิทัลไปใช้งาน จัดทำรายงานการประเมินผลทั้งในเชิงปริมาณ และคุณภาพตามกรอบการกำกับดูแลด้านเทคโนโลยีดิจิทัล (Digital Governance)